

Tisková zpráva Lucemburk 13. října 2022

Výdaje EU: auditoři zjistili nárůst chyb

Podle Evropského účetního dvora (EÚD) se počet chyb ve výdajích z rozpočtu EU zvýšil. Auditoři v závěru dnes zveřejněné výroční zprávy uvádějí, že účetní závěrka EU za rozpočtový rok 2021 podává věrný a poctivý obraz a že příjmy lze považovat za prosté chyby, počet chyb, které zatěžují platby, je však stále značný. Auditoři rovněž označují rizika v souvislosti s finančními prostředky EU, které byly dány k dispozici v reakci na koronavirovou krizi a útočnou válku na Ukrajině. Zpráva poprvé obsahuje samostatný výrok k dočasnému nástroji EU na podporu oživení, Nástroji pro oživení a odolnost.

Auditoři zjistili, že celková míra chyb ve výdajích z rozpočtu EU se v roce 2021 zvýšila na 3,0 % (2020: 2,7 %). Téměř dvě třetiny kontrolovaných výdajů (63,2 %) považují za vysoce rizikové, což oproti roku 2020 (59 %) i předchozím letům rovněž představuje nárůst. Pravidla a kritéria způsobilosti, která pro tento typ výdajů platí, jsou často složitá, což zvyšuje pravděpodobnost výskytu chyb. Vysoce rizikové výdaje jsou i nadále zatíženy významnou (materiální) mírou chyb, přičemž odhadovaná míra těchto chyb za rok 2021 činí 4,7 % (2020: 4,0 %).

Záporný výrok k výdajům z rozpočtu EU

Obdobně jako v posledních dvou letech auditoři dospěli k závěru, že míra chyb u vysoce rizikových výdajů má rozsáhlý dopad, a vydali o výdajích EU v roce 2021 záporný výrok.

Odhadovaná míra chyb nevyjadřuje míru podvodů, neefektivnosti nebo plýtvání; jde o odhadovaný objem prostředků, jejich použití nebylo zcela v souladu s pravidly EU či vnitrostátními pravidly. Během své práce však auditoři rovněž zjistili 15 případů podezření z podvodu (ve srovnání se šesti případy v roce 2020). Tyto případy nahlásili Evropskému úřadu pro boj proti podvodům (OLAF), který již zahájil pět vyšetřování. Jeden případ byl souběžně nahlášen i Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) spolu s dalším případem, který EÚD odhalil v roce 2021.

„S útočnou válkou na Ukrajině, nedostatkem energie, koronavirovou pandemií a změnou klimatu je EU nucena řešit současně důsledky bezprecedentní série krizí,“ uvedl předseda EÚD Tony Murphy. „Takové prostředí zvyšuje rizika a výzvy pro finance EU a je tedy o to důležitější, aby je Evropská komise řádně a účinně řídila. Naše práce je důležitým příspěvkem k zajištění tohoto cíle.“

První výrok k výdajům Nástroje pro oživení a odolnost

Účelem této tiskové zprávy je informovat o hlavních zjištěních výroční zprávy přijaté Evropským účetním dvorem. Plné znění této zprávy je k dispozici na internetové stránce www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Letos se audit poprvé týkal i Nástroje pro oživení a odolnost, hlavní složky balíčku EU „NextGenerationEU“ (NGEU) ve výši 800 miliard EUR, jehož cílem je zmírnit hospodářské důsledky pandemie. Zatímco výdaje z rozpočtu EU jsou založeny na náhradě nákladů a na souladu s podmínkami, z Nástroje pro oživení a odolnost získávají členské státy finanční prostředky po dosažení předem stanovených milníků nebo cílů. V roce 2021 byla z Nástroje pro oživení a odolnost vyplacena pouze jedna platba, a to Španělsku. Auditoři zjistili, že jeden z 52 milníků uvedených ve španělské žádosti o platbu nebyl splněn v plném rozsahu, ale nepovažovali související dopad za významný (materiální). Zjistili však nedostatky v tom, jak Komise milníky posuzovala, a vyzývají ke zlepšení budoucích posouzení stejného druhu.

Auditoři podotýkají, že dodržování jiných unijních a vnitrostátních předpisů součástí posouzení legality a správnosti plateb z Nástroje pro oživení a odolnost prováděného Komisí není, a tudíž se na něj výrok EÚD nevztahuje. Na tento aspekt se zaměříme samostatně v budoucích auditech, až Evropská komise dokončí příslušnou práci. Účinnost jednotlivých reforem promítnutých do milníků by bylo dále spíše téma budoucích samostatných zvláštních zpráv.

Reakce na pandemii a útočná válka na Ukrajině zvyšují rozpočtová rizika

Celková expozice rozpočtu EU vůči potenciálním budoucím závazkům se v roce 2021 více než zdvojnásobila z 131,9 miliardy EUR na 277,9 miliardy EUR. Důvodem bylo zejména vydání dluhopisů ve výši 91,0 miliardy EUR na financování balíčku NGEU a zvýšení finanční pomoci o 50,2 miliardy EUR na pomoc členským státům při ochraně pracovních míst a pracovníků postižených pandemií.

Auditoři rovněž varují před riziky, která pro rozpočet EU představuje útočná válka na Ukrajině. Na konci roku 2021 měla Ukrajina v rámci několika programů EU nesplacené úvěry v nominální hodnotě 4,7 miliardy EUR. Evropská investiční banka rovněž poskytla Ukrajině úvěry kryté zárukami EU v hodnotě 2,1 miliardy EUR.

Zbývající závazky z rozpočtu EU se v roce 2021 snížily, zejména z důvodu zpožděného čerpání prostředků ve sdíleném řízení ve VFR na období 2021–2027, a na konci roku 2021 činily 251,7 miliardy EUR (2020: 303,2 miliardy EUR). Celkové zbývající závazky (včetně 89,9 miliardy EUR pro nástroj NGEU) však dosáhly rekordní výše 341,6 miliardy EUR. EÚD poukazuje na to, že v čerpání evropských strukturálních a investičních fondů (fondů ESI) z rozpočtu na období 2014–2020 ze strany členských států přetrvávají značné rozdíly. Zatímco například Irsko, Finsko a Kypr požádaly o více než tři čtvrtiny finančních prostředků, které jim byly přiděleny, tři země EU, v nichž byla míra čerpání nejnižší (Chorvatsko, Slovensko a Malta), využily pouze o něco více než polovinu jim přidělených prostředků.

Otevřené otázky týkající se dopisu Komise o právním státu adresovaného Maďarsku

Auditoři ve své zprávě odkazují na písemné oznámení, které Komise zaslala Maďarsku v dubnu 2022 a kterým zahájila postup, jenž může vést k přijetí opatření proti členskému státu za porušování zásad právního státu. Komise ve své výroční zprávě o řízení a výkonnosti, která uvádí klíčové informace o její vnitřní kontrole a finančním řízení, nespécifikuje, jak může toto oznámení ovlivnit správnost výdajů v Maďarsku.

Základní informace

V roce 2021 činily výdaje z rozpočtu EU 181,5 miliardy EUR, což odpovídá 2,4 % celkových veřejných výdajů členských států a 1,3 % jejich hrubého národního důchodu. Po započtení výdajů z Nástroje pro oživení a odolnost dosáhly celkové platby z EU v roce 2021 částky 228,0 miliardy EUR. Přibližně tři čtvrtiny těchto prostředků byly vynaloženy v rámci sdíleného řízení, což je systém, v jehož rámci členské státy rozdělují finanční prostředky, vybírají projekty a řídí výdaje EU.

Auditoři každoročně provádějí audit příjmů a výdajů EU a zjišťují, zda je roční účetní závěrka spolehlivá a zda jsou příjmové a výdajové operace v souladu s platnými pravidly.

„Záporný“ výrok znamená, že auditoři zjistili rozsáhlé problémy. Při formulaci svého výroku vycházejí z testování vzorků operací, aby získali statisticky podložené odhady míry, v níž jsou výdaje z rozpočtu EU zatíženy chybami. Odhadovanou míru chyb u těchto výdajů porovnávají s prahem ve výši 2 %, což je hodnota, nad níže se nesprávné výdaje považují za významné (materiální).

Kontakt pro tisk

Tiskové oddělení EÚD: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547